

ปาฐกถาพิเศษ

“การเสริมสร้างการเป็นผู้นำ ด้วยหลักคุณธรรม ความพอเพียง และความเสียสละ”

โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

ณ โรงเรียนนายเรือ จังหวัดสมุทรปราการ

วันศุกร์ ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

“...พวกเราที่นั่งอยู่ที่นี่ เคยถวายสัตย์ปฏิญาณต่อหน้าพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและต่อหน้าธงชัยเฉลิมพล จึงแสดงว่าเรามีหน้าที่เหมือนกันที่จะต้องทำ ไม่ว่าจะเป็นทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศจะต้องเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณเหมือนกัน ผมไม่ได้เป็นทหารเรือมาตั้งแต่กำเนิด แต่วันนี้ได้แต่งตัวแบบพลเรือเอกก็มีความสำนึกอยู่เสมอ และรู้สึกภูมิใจว่าต้องมีหน้าที่ดูแลพวคนายเรือทั้งหลายให้ดีที่สุด ให้เป็นนายทหารอาชีพ ให้ประชาชนรู้สึกว่าในประเทศของเรา เขามีที่พึ่งหลายอย่าง แต่ที่ที่เข่าพึ่งได้แน่นอนที่สุดคือ กองทัพ ทุกคนต้องทำกองทัพให้เป็นที่พึ่งของคนไทยให้ได้ ถ้าเราทำไม่ได้หรือไม่ได้ทำจะถูกตำหนิและไม่เป็นที่เคารพศรัทธาของคนไทย”

เราจะต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้สถาบันกองทัพเรือมีเกียรติและเป็นที่พึ่งของประชาชน โรงเรียนของเหล่าทัพทั้งสามเหล่าทัพ ถือเป็นโรงเรียนที่เก่าแก่ มีหน้าที่แตกต่างกันตามที่เหล่าทัพกำหนด แต่ที่ไม่แตกต่างกันและไม่มีวันแตกต่างกันคือ โรงเรียนนายทหารสอนให้พวกเรารู้ถึงความสำคัญของ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีจิตวิญญาณ เลือดเนื้อของความเป็นทหารอยู่ในตัว

ถ้านักเรียนนายเรือคนใดเป็นนักเรียนที่ไม่เข้าใจจิตวิญญาณว่าคืออะไร ต้องพูดคำหยาบว่า ใช้ไม่ได้ ไม่มีใครที่นั่งอยู่ในที่นี้ใช้ไม่ได้ เพราะพวกเราได้อาสาเข้ามาเป็นนักเรียนนายเรือด้วยความรักกองทัพเรือและทหารเรือ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราต้องมีและแตกต่างจากสถาบันอื่นก็คือ จิตวิญญาณของทหารเรือ ไม่มีสถาบันใดที่ไม่เน้นเรื่องนี้

บ้านเมืองของเรา เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ใครมาดูหมิ่นดูแคลนไม่ได้ เรามีหน้าที่ที่จะต้องรักและหวงแหนชาติ บ้านเมืองของเรา ต้องสำนึกอยู่เสมอว่าเราเป็นทหาร หน้าที่คือการรักษาอธิปไตยของชาติ เพราะฉะนั้น รู้ว่าชีวิตของเรามีครอบครัว มีพ่อแม่ มีญาติและชีวิตของเรายังมีชาติที่จะต้องรักษา เมื่อตอนที่ไปอยู่ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พยายามพูดให้นักเรียนเข้าใจว่าใครเป็นเจ้าของทหาร และต้องมาพูดที่นี้ชัดเจน

ขอย้ำคำว่าชัดเจนและต้องฟังให้ชัดเจนว่า ทหารเป็นของชาติ ของพระมหากษัตริย์ ขอเน้นว่าทหาร เจ้าของคือชาติ บ้านเมือง พระมหากษัตริย์ รัฐบาลมีหน้าที่เข้ามาดูแลพวกเราตามนโยบาย แต่รัฐบาลในที่นี้เป็นสามัญนาม ไม่เจาะจงว่าเป็นรัฐบาลไหน ทุกๆ รัฐบาลที่เข้ามามีหน้าที่ที่จะต้องดูแลกองทัพให้เป็นไปตามนโยบาย แต่ทหารเป็นของพระมหากษัตริย์ ชาติบ้านเมือง

วันนี้ผมได้เชิญอดีตผู้บัญชาการทหารเรือ คือ พลเรือเอก ประเสริฐ บุญทรง พลเรือเอก ชุมพล ปัจจุสานนท์ พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช เป็นคนที่ผมยกย่องและอยากให้นักเรียนนายเรือได้รู้จักว่าทั้งสามคนนี้ได้ทำประโยชน์ให้กับกองทัพเรือมาาก

ขอย้อนกลับไปครั้งไปพูดที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า The old soldiers never died (ทหารเก่าไม่เคยตาย) อยากให้พวกเราและนักเรียนนายเรือเข้าใจในเรื่องหนึ่งที่พยายามพูดอยู่เสมอว่า ทราบไตที่ได้เป็นทหารแล้วจะต้องเป็นไปตลอดชีวิต ทำต้องเป็นอย่างนั้น เพราะคนที่เป็นทหารจะต้องมีเลือดเนื้อ จิตวิญญาณอยู่ในร่างกายของเรา สำนึกในเครื่องแบบทหาร

ทุกคนที่เป็นทหารที่ได้ปลุกฝังเรื่องนี้จะต้องเป็นทหารไปจนตาย เมื่อสวมเครื่องแบบแล้ว เป็นทหารแล้วถอดวิญญาณทหารไม่ได้ ถ้าใครถอดได้คนนั้นก็เป็นทหารที่ไม่ดี ทหารที่ดีเมื่อสวมเครื่องแบบแล้ว จะต้องไม่ถอดจนกว่าชีวิตจะหาไม่ ถ้านักเรียนคนใดคิดว่าจะไม่เป็นทหารไปจนตาย ขอให้คิดเสียใหม่ว่าจะ เป็นทหารต่อไปหรือไม่

ขอแนะนำนักเรียนนายเรือว่า ทุกคนต้องกำหนดแนวทางชีวิตของตัวเอง ตั้งแต่จบเป็นนายทหาร หรือตั้งแต่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือด้วยซ้ำไป เมื่อเราจบแล้วเรากำหนดแนวทางชีวิตของเราอย่างไร เราจะไปให้ถึงไหน จะคิดอย่างไร โรงเรียนนายเรืออาจจะสอนแล้ว เพียงแต่อยากพูดย้ำว่า การเป็นผู้มีเกียรติ ไม่ต้องพูด เพราะว่าเขาสอนกันแล้ว จะต้องเป็นสุภาพบุรุษ จะต้องมีความเป็นพี่น้องกัน ไม่ได้หมายความว่า เป็นพี่น้องกัน ในเฉพาะกองทัพเรือ ต้องเป็นพี่น้องกันทั้งสามกองทัพ เพื่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นในกองทัพของเรา เพื่อให้เกิดความยำเกรง เพื่อเกิดความศรัทธาและเพื่อให้เกิดความแข็งแกร่งในอันที่จะเป็นที่หวั่นเกรงของคนที่ไม่ดี

เป็นทหารต้องเป็นด้วยเลือดเนื้อ จิตวิญญาณ ไม่ได้อยู่ที่เครื่องแบบ ต้องอยู่ในเครื่องแบบ จะขอมาพูด ซ้ำอีกทีว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ที่จะต้องมีความรู้สึกกว่า เรานี้เป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นทหารของชาติด้วยจิตวิญญาณและเลือดเนื้อของเรา เราต้องทำทุกอย่างเพื่อพิทักษ์ชาติ และพิทักษ์ ราชบัลลังก์ไว้ให้ได้

ที่จะขอแนะนำอีกเรื่องก็คือ เป็นทหารไม่ประเมินค่าตัวเองไม่ตอบตัวเอง หรือไม่ถามตัวเราเองว่า เรานั้นเก่งกาจสามารถ แต่ต้องให้ผู้บังคับบัญชาประเมินว่าเรานี้เป็นคนอย่างไร พวกเราทุกคนต้องยอมรับ ความสามารถความรู้ของตัวเองว่าเรามีความรู้ ความสามารถแค่ไหน ไม่ใช่พูดเอาเอง

ที่ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือพูดว่าอยากให้พูดถึงจริยธรรมคุณธรรมและเศรษฐกิจพอเพียง หรือความพอเพียง ขอพูดเรื่องความพอเพียงก่อน นักเรียนอาจจะมีความสนใจมาบ้างแล้ว เรื่องเศรษฐกิจ พอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสสมัยสิบกว่าปีแล้ว แต่เวลาพระองค์ท่านทรงมี พระราชกระแสรับสั่งพวกเราไม่ค่อยสนใจ ไม่ค่อยเข้าใจ และก็ไม่สนใจ ก็อาจเลยเถิดไปถึงว่าไม่ทันสมัย อันนี้เป็นความเข้าใจในขณะนั้น น่าเสียใจมาก แต่ในปัจจุบันนี้น่าดีใจมาก เพราะว่าคนไทยเข้าใจ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชกระแสพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงหรืออะไรพอเพียง ก็แล้วแต่จะเรียก อยู่ในเรื่องความพอเพียง

เมื่อท่านรับสั่งใหม่ๆ ท่านทรงแปลว่า Sufficiency economy ฝรั่งได้ยินแล้ว เหมือนว่าเป็นคำพูดตลกๆ แต่ที่จริงเมื่อได้ศึกษาแล้ว ประเทศอื่นๆ ก็ยอมรับในเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชกระแส รับสั่งกับพระเจ้าแผ่นดินประเทศต่างๆ ที่ได้เสด็จมาร่วมพระราชพิธีครองราชย์ครบรอบ ๖๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ต่างก็ชื่นชมยินดี ในปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หรือเรื่องความพอเพียง ขอให้นักเรียนจำไว้ ๓ อย่าง ซึ่งนักเรียนอาจจะรู้แล้วว่าการจะทำอะไรก็ตามที่ท่านรับสั่งว่าให้ทำด้วยความพอเพียงมีหลัก ๓ อย่าง คือ

๑. มีความสามารถในการจะทำสิ่งเหล่านั้นขนาดไหน ที่เรียกว่าศักยภาพ หมายความว่า ถ้าเราอยากจะทำอะไรสักอย่าง เราต้องมาดูแลตัวเราเองว่า ตัวเราเองมีความสามารถ สถิติปัญญาอยู่ในตัวเองมากน้อยแค่ไหน

๒. มีเหตุมีผลอย่างไร ที่จะต้องมีเหตุมีผล มีที่มาที่ไป

๓. เป็นสิ่งที่สำคัญคือต้องมีหลักประกันความเสี่ยงในการที่จะทำ อันนี้ชัดเจนว่า ถ้าเรารู้ว่าการกระทำสิ่งใดลงไป เราอาจจะไม่ประสบความสำเร็จที่เราต้องการหรือที่เราวางแผนไว้ ต้องมีหลักประกันความเสี่ยงว่า เราจะสามารถแก้ไขความเสี่ยงเหล่านั้นได้

เหล่านี้เป็นหลักทั่วไปที่พระองค์ท่านพระราชทานกับคนไทย และเป็นหลักที่จะนำไปใช้ที่ไหนก็ได้ในเรื่องอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเรื่องเล็ก เรื่องกลาง เรื่องใหญ่ เรื่องอะไรก็ได้ทั้งนั้น ได้ทุกอย่าง เพราะฉะนั้นไม่ใช่ประโยชน์เฉพาะคนยากคนจน แต่ก่อนนี้คนไปมองเห็นว่า เรื่องของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่รับสั่งนี้คนยากคนจนมีประโยชน์ คนอื่นไม่มีประโยชน์ เพราะว่าคนที่ลงทุนใหญ่ๆ โตะๆ ไม่เกี่ยวกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส แต่ที่จริงนี้ถ้าเราใช้หลัก ๓ ประการนี้ไปจับจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและองค์กรนั้นๆ โดยแท้จริง

เรื่องของคุณธรรม และจริยธรรม เรื่องนี้นักเรียนคงได้รับการอบรมสั่งสอนมามากแล้วว่า ทำไมคนเราต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม แปลว่าอะไร ต้องเปิดพจนานุกรมดูเอาเอง ที่แน่ๆ คือคนดีเท่านั้นถึงจะมีคุณธรรมและจริยธรรม คนไม่ดีไม่มี และการจะทำให้คนดีต้องทำให้เขามีคุณธรรมและจริยธรรม คนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะโดยเป็นข้าราชการ หรือเป็นอะไรก็ตาม เป็นผู้บังคับบัญชาคน เป็นผู้กำหนดแนวทางให้กับหน่วยนั้น องค์กรนั้น ถ้าไม่มีคุณธรรม และจริยธรรม ทุกอย่างก็ล้มเหลวหมด จะมีการโกง การกิน การเห็นแก่พรรคพวก การเห็นแก่ญาติพี่น้อง การเห็นแก่ทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะเขาไม่มีคุณธรรม และไม่มีจริยธรรม

นักเรียนนายเรือที่จะออกไปเป็นทหารเรือ จะต้องมั่งทั้งคุณธรรมและจริยธรรม ถ้าไม่มี เราก็เป็นผู้บังคับบัญชาที่ไม่ดี คนที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีต้องเป็นที่มีคุณธรรม และจริยธรรม ในการที่จะดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา คนที่ไม่มีจริยธรรม และคุณธรรมก็คือคนที่มีกิเลส ถ้าใครมีกิเลสมาก สองคำที่เราพูดกันก็มีมาก ถ้ามีกิเลสน้อย สองอย่างก็มีมาก ถ้าคนไม่มีกิเลสเลยก็จะมีครบถ้วนสมบูรณ์ ในพระพุทธศาสนาก็สอนไว้แบบนี้ว่า ถ้าใครไม่มีกิเลสก็จะเป็นคนดี เข้าใจว่านักเรียนนายเรือก็มีผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีอยู่บ้าง แต่มั่นใจว่าในศาสนาอิสลามก็สอนแบบนี้ ไม่มีสิ่งแตกต่างกันเลย

ที่จริงคนเราอยากจะมีความสะดวกในการกิน การอยู่ ใช้สอยต่างๆ พูดถึงเรื่องเงินก็อยากจะมีเงิน ถ้าเราได้เงินมาโดยทางที่ไม่ดี โดยไม่ใช้คุณธรรม จริยธรรม ไม่น่าจะเกิดมาเป็นคนที่ต้องจะดูแลชาติบ้านเมือง

เรื่องของคุณธรรม จริยธรรม มันมีเรื่องที่น่าคิดว่า วัฒนธรรมไทยของเราเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่มาๆ แต่บางอย่างทำให้เกิดความไม่ถูกต้อง โดยมากใครมีสตางค์ เราก็มักจะยกย่องนับถือ ที่จริงการนับถือคนที่มีสตางค์ ถ้าเขามีสตางค์มาโดยชอบธรรมก็โอเค แต่เขามีสตางค์โดยการโกง การฉ้อฉล เราไม่ควรจะไปยกมือไหว้เขา

เพราะว่าถ้าเราเคารพนับถือคนมีสตางค์ โดยไม่คิดว่าเขามีสตางค์มาอย่างไร เขาเป็นคนที่สมควรได้รับการยกย่อง
ตรงกันข้ามกับคนยากจน แต่ว่าเขาเป็นคนดี มีคุณธรรม เขาเป็นคนถึบสามล้อ เป็นคนซื่อสัตย์ แต่เป็นคนดี
มีคุณธรรม อย่างนั้นน่าจะยกย่องมากกว่า

ที่พูดมาวันนี้ทั้งหมด ขอให้นักเรียนนายเรือไปคิดและตรึกตรองว่าที่พูดนี้ใช้ได้ไหม เชื่อถือได้ไหม
น่าสนใจไหม ถ้าคิดที่น่าสนใจ น่าเชื่อถือ ก็ขอให้รับไปปฏิบัติ แต่ถ้าเห็นว่าใช้ไม่ได้ก็ตามใจ ที่จริงการที่คนเรา
จะทำอะไรซักอย่างเขามีหลักอยู่ ๓ อย่าง คือหลักในการคิด คิดว่าเราจะทำอะไร พอดีคิดออกแล้วเราก็ไปคิด
ว่าจะทำไ้โน่นไ้นี้ เหมือนเป็นการแปลความรู้ที่จะทำในสิ่งที่เราอยากทำที่เราเรียกว่า หลักการแสวงหา
ความรู้ และเมื่อได้ความรู้ได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว เขาก็ได้หลักการปฏิบัติ คือ การนำไปปฏิบัติตาม
แนวความคิดและความรู้ที่เราได้รู้มา ทางทหารเรามีวิชาทหารสอนกันทุกโรงเรียน แต่ในนี้่อยากใ้
นักเรียนเข้าใจตรงกันว่าที่พูดนี้ เข้าใจแน่ๆ นะว่าที่พูดหมายความว่าอย่างไร และไปคิด คิดเสร็จแล้ว ถ้าเห็นด้วย
ก็นำไปปฏิบัติแล้วยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติต่อไป”
